

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ІМ. Ю. М. ПОТЕБНІ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інженерного навчально-наукового
інституту ім. Ю. М. Потєбні

 Н.Г. Метеленко

« 05 » 09 2023

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету
соціології та управління

 Т.Ф. Бірюкова

« 05 » 09 2023

УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЮ ПОВЕДІНКОЮ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ
ТА ПОСАДОВЦІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки магістрів
очної (денної) та заочної форм здобуття освіти
спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»
освітньо-професійна програма «Публічне управління та адміністрування»

Укладачі: Бойко Г.В., к.психол.н., доцент кафедри філософії, публічного управління та соціальної роботи

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри філософії, публічного
управління та соціальної роботи

Протокол № 1 від « 31 » 09 2023 р.
Завідувач кафедри філософії, публічного
управління та соціальної роботи

 Т.І. Бутченко

Протокол № 1 від « 29 » 09 2023 р.
Завідувач кафедри управління
та адміністрування

 В.Г. Воронкова

Ухвалено науково-методичною радою
факультету соціології та управління

Протокол № 1 від « 01 » 09 2023 р.
Голова науково-методичної ради
факультету соціології та управління

 Н.В. Горло

Протокол № 1 від « 30 » 09 2023 р.
Голова науково-методичної ради
Інженерного навчально-наукового
інституту ім. Ю.М. Потєбні

 Т.А. Шарاپова

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

 О.В. Заїка

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування	Кількість кредитів – 3	Вибіркова	
		Цикл дисциплін вільного вибору студентів в межах спеціальності	
Спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування	Загальна кількість годин – 90	Семестр:	
		2-й	2-й
Освітньо-професійна програма «Публічне управління та адміністрування»	Змістових модулів – 4	Лекції	
		12 год.	4 год.
		Семінарські	
		10 год.	4 год.
Рівень вищої освіти: магістерський	Кількість поточних контрольних заходів – 12	Самостійна робота	
		68 год.	82 год.
		Вид підсумкового семестрового контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Курс має на меті сформувати у магістрів публічного управління та адміністрування знання про організаційну поведінку, засоби її формування та управління поведінкою публічних службовців в організаційних умовах. Курс розвиває вміння конструктивного сприйняття та реагування на проблемні ситуації в організаційній взаємодії; комунікативні та аналітичні навички магістрів публічного управління, сприяє їх готовності аналізувати проблемні ситуації, приймати рішення щодо побудови ефективних стосунків в найрізноманітніших ситуаціях взаємодії між колегами, підлеглими, керівниками та громадянами, що звертаються. Курс особливо корисний розвитком практичних навичок ефективного управління в конкретних ситуаціях управлінської взаємодії. Ці навички магістру публічного управління та адміністрування стануть у нагоді як у реалізації професійних завдань, так і в особистісному саморозвитку.

Курс передбачає виконання магістрантами тренінгових вправ, участь у рольових іграх, групових дискусіях. Передбачається аналіз та обговорення конкретних прикладів застосування прийомів управління організаційною поведінкою в органах публічного управління та місцевого самоврядування.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Психологія публічного управління» є: з'ясування сутності психологічних процесів у публічному управлінні та адмініструванні; засвоєння знань про методи психології публічного управління; ознайомлення з прийомами профілактики професійного вигорання; вивчення сучасними психологічними технологіями організації професійного відбору у сфері публічного управління та адміністрування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

1. сутність організаційної поведінки, ;
2. ефективні прояви лідерства та керівництва , співвідношення між ними;;
3. ефективні прийоми тайм менеджменту та протидії прокрастинації;
4. психологічні технології впровадження нововведень в організаціях.

вміти:

- будувати ефективну поведінку в організаційних умовах публічного управління та місцевого самоврядування;
- знати та реалізовувати ефективні прояви лідерства;
- застосовувати в організаційній взаємодії ефективні комунікативні прийоми;
- застосовувати прийоми тайм менеджменту
- здійснювати ефективний публічний виступ;

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
ЗК02. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології; РН01. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.	Опитування на семінарських заняттях; підготовка аналітичних висновків за практичними кейсами; тестування в системі Moodle
СК01. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти. СК02. Здатність організувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери. РН07. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи РН08 Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.	Опитування на семінарських заняттях; підготовка аналітичних висновків за практичними кейсами; тестування у системі moodle

Міждисциплінарні зв'язки

У концептуальному, інформаційному і логічному плані даний курс тісно пов'язаний з такими дисциплінами, як «Публічне управління», «Психологія публічного управління», «Медіаторні технології в публічному управлінні».

3. Програма навчальної дисципліни**Змістовий модуль 1. Вступ до курсу «Управління організаційною поведінкою публічних службовців та посадовців місцевого самоврядування»**

Тема 1. Загальні засади розуміння організаційної поведінки та управління в органах публічного управління та місцевого самоврядування

Поняття організації та його розуміння в сфері публічного управління та місцевого самоврядування. Різновиди організацій та феноменів. Управління поведінкою та методи впливу. Керівники та підлегли. Формальне та неформальне лідерство

Тема 2. Вербальна та невербальна взаємодія

Вербальна та невербальна складові комунікації в організаціях. Співвідношення вербального та невербального впливу. Складові невербальної комунікації. Проксемика, Кінесика, екстра і пара лінгвістика. Зоровий контакт. Невербальний вплив і його види.

Вербальний вплив. Переконавання та його закономірності. Прийоми переконання. Та їх застосування у сфері публічного управління та місцевого самоврядування

Змістовий модуль 2. Сприйняття та впровадження змін

Тема 2. Сприйняття змін в органах публічного управління та місцевого самоврядування

Зміни та інновації їх роль в організаційному розвитку. Сприйняття змін та закономірності цього процесу.

Сприйняття змін працівниками на різних щаблях організації. Спротив змінам. Комунікаційні процеси в умовах змін. Чутки, причини їх виникнення, мотивація розповсюдження чуток. Протидія чуткам.

Тема 3. Впровадження змін в органах публічного управління та місцевого самоврядування

Роль керівника у організації впровадження змін. Власний приклад. Створення робочих груп. Комунікації, як фактор впровадження змін. Врахування індивідуального сприйняття змін працівниками.

Змістовий модуль 3. Публічний виступ як фактор впливу на організаційну поведінку

Тема 4. Публічний виступ в управлінській діяльності.

Публічний виступ як комунікація. Сприйняття в процесі публічного виступу. Психологіяні засади ефективного публічного виступу. Базова довіра до світу, особливості темпераменту та характеру, харизма.

Підготовка до публічного виступу. Зміст і форма публічного виступу. Зацікавленість оратора у предметі виступу та його формування. Психологічні умови побудови та розвитку контакту з аудиторією. Індивідуальність оратора та вплив на аудиторію.

Реагування на запитання аудиторії та ефективні відповіді.

Закономірності розвитку вміння виступати публічно. Переваги та ресурси.

Змістовий модуль 4. Прикладні аспекти управління організаційною поведінкою

Тема 5. Тайм менеджмент в управлінні

Час та закономірності його сприйняття. Основні психологічні теорії сприйняття часу. Час як ресурс. Сфери застосування та дефіцит часу. Прийоми управління часом. Хронометраж та його роль в управлінні часом. Регламент та його застосування у різних формах управлінської діяльності Прокрастинація та її психологічні причини. Прийоми протидії прокрастинації в діяльності керівника та працівника.

Тема 6. Командна робота

Сутність, види та функції командної роботи в колективах установ публічного управління та місцевого самоврядування. Група, колектив, команда: спільне та відмінне. Закономірності формування команди. Комунікації в команді, їх значення і побудова.

Зворотній зв'язок та його організація керівником. Розподіл відповідальності в команді. Ролі в команді: типологія ролей та особливості управлінського впливу.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години						Самостійна робота, год		Система накопичення балів	
		Усього годин		Лекційні заняття, год		Практичні заняття, год				Теор. зав-ня, балів	Практ. зав-ня, балів
		ден.	заоч.	ден.	заоч.	ден.	заоч.	ден.	заоч.		
1	15	4	4	4	2	2		18	20	10	10
2	15	5	2	2		2	2	18	21	10	10
3	15	4	2	2	2	2		18	20	10	10
4	15	5		4		4	2	18	21		
Усього за змістові модулі	60	18	8	12	4	10	4	72	82	30	30
Залік	30							30	30	20	20
Разом		90								100	

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	Організаційна поведінка у ПУ та МС	2	
2	Вербальні та невербальні складові організаційної взаємодії	2	1
3	Впровадження та сприйняття змін в організаціях	2	1
4	Публічний виступ в управлінській діяльності	2	1
5	Таймменеджмент	2	1
6	Організація командної роботи	2	
Разом		12	4

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	Вербальна та невербальна комунікація в організаціях ПУ та МС	2	2
2	Сприйняття та впровадження змін в організаціях ПУ та МС	2	2
3	Публічний виступ	2	-
4	Таймменеджмент	2	-
5	Організація командної роботи в колективах ПУ та МС	2	
Разом		10	4

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Участь у практичному занятті або виконання завдання онлайн	<u>Практичне №1</u> Участь у психологічних вправах та груповій дискусії, обґрунтування власної позиції	5 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. 3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Проте відповідь змістовно неповна. Відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим 2 бали – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може 1 бал - відповідь студента фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про закони і явища. У відповіді цілком відсутня самостійність	10
	Тест	Виконання тесту	СЕЗН МУУДЛ	10
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	2			20
2	Участь у практичному занятті або виконання завдання в СЕЗН МУУДЛ	Практичне заняття 2 Участь у груповій дискусії, висвітлення власного досвіду та його розширення, обґрунтування власної позиції	5 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю	10

			<p>формувань, логікою, достатній рівень узагальненості знань.</p> <p>3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Проте відповідь змістовно неповна. Відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим</p> <p>2 бали – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може</p> <p>1 бал - відповідь студента фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про закони і явища. У відповіді цілком відсутня самостійність</p>	
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	2			10
3	Участь у практичному занятті або виконання завдання в СЕЗН МУУДЛ	<u>Практичне завдання № 3</u> Участь у груповій дискусії, висвітлення власного досвіду та його розширення, обґрунтування власної позиції	<p>5 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формувань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція</p> <p>4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формувань, логікою, достатній рівень узагальненості знань.</p> <p>3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Проте відповідь змістовно неповна. Відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим</p> <p>2 бали – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може</p> <p>1 бал - відповідь студента фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про закони і явища. У відповіді цілком відсутня самостійність</p>	10

	Тестування	Виконання тесту в СЕЗН МУУДЛ	СЕЗН МУУДЛ	5
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	2			15
4	Участь у практичному занятті або виконання завдання в СЕЗН МУУДЛ	<u>Практичне заняття № 4</u> Участь у груповій дискусії, висвітлення власного досвіду та його розширення, обґрунтування власної позиції	5 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. 3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Проте відповідь змістовно неповна. Відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим 2 бали – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може 1 бал - відповідь студента фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про закони і явища. У відповіді цілком відсутня самостійність	10
	Тест	Виконання тесту в СЕЗН МУУДЛ	СЕЗН МУУДЛ	5
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	2			15
Усього за змістові модулі контр. Заходів	8			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
-------	--------------------------------------	--	---------------------	--------------

1	2	3	4	5
Залік	Тести	Питання для підготовки і тести розміщено у Moodle	1 бал за кожну правильну відповідь. На проходження тесту дається 20 хвилин і одна спроба	20
	Практичне завдання	Проаналізувати запропанвані приклади взаємодії між керівником і підлеглим в конкретній, чітко визначеній ситуації	20-18 – робота повністю розкриває тему, логічно структурована, оперування багатьма теоретичними поняттями, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції, наведення прикладів з політичної практики; 17-14 – положення та висновки есе недостатньо аргументовані, але робота достатньо логічна 13-10 – недостатньо чітка структура, аргументація положень має незавершений характер, розмита конкретика 9-5 - відсутня чітка структура, описовий характер 4-1 – робота фрагментарна, відсутня логіка та структура	20
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Даниленко А. С., Юхименко П. І., Сокольська Т. В. Публічне адміністрування : навч. посіб. Київ : Центр учб. літ., 2020. 288 с.
2. Лєко Б., Чуйко Г. Медіація: підручник. Чернівці: Книги- XXI. 2014. 520 с.
3. Лєпейко Т.І. Організаційна поведінка. Навчальний посібник Т.І.Лєпейко, С.В.Лукашов, О.М.Миронова. Харків: Вид-во ХНЕУ. 2013.156 с.
4. Організаційна поведінка. навч. пос. / Укладач: М. В. Матушкіна, Старобільськ, 2016. 200 с.
5. Хрідочкін А.В., Віхляєв М.Ю., Макушев П.В. Публічне управління та адміністрування: навчальний посібник. Київ : Гельветика, 2021. 604 с.
6. Чалдіні Г. Психологія впливу. Харків : КСД, 2017. 352 с.

Додаткова

1. Геберт Д. Організаційна психологія. Людина і організація: пер з нім. / Д. Геберт, Л. фон Розенштіль. - Харків: Гуманітарний центр, 2006.
2. Гуменюк О.Є. Психологія впливу : монографія. Тернопіль : Економічна думка, 2003. 304 с.
3. Занюк С.С. Психологія мотивації. – Київ: Эльга-Н; Ника-Центр. 2001. 352 с.
4. Москаленко В.В. Психологія соціального впливу : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 448 с.
5. Орбан-Лємбрик Л.Е. Соціальна психологія. Київ: Академвидав, 2003, 250 с.

6. Організаційна поведінка / Д.Гелрїгел, Дж.В.Слокум Молодший, Р.В.Вудмен, Н.С.Бренінг Пер. з англ.І.Тарасюк, М.Зарицька, Н.Гайдукевич. - Київ: Основи. 2001. 726 с.
7. Татенко В. О. Соціально-психологічні механізми впливу: від аналізу до синтезу.*Соціально-психологічний вимір демократичних перетворень в Україні* / за ред. Максименка С. Д., Циби В. Т., Шайгородського Ю. Ж. та ін. Київ : Український центр політичного менеджменту.2003. С. 52–60
8. Татенко В. Психологія впливу в контексті внутрішнього і зовнішнього.*Психологічні перспективи*. 2003. Вип. 3. С. 57–66.
9. Татенко В.О. Соціальна психологія впливу: монографія. Київ : Міленіум, 2008. 216 с.
10. Хаметова Л.М. Маніпуляція та мотивація: соціально-психологічний аспект. *Молодий вчений*. 2017. №9 (1).С. 174 – 178 с.
11. Хміль Ф.І. Ділове спілкування. Київ: Академвидав. 2004. 236 с.
12. Чанс З. Психологія впливу та переконання. Як отримати все, що забажаєш. Харків : КДС, 2022. 288 с.

Інформаційні ресурси

1. Наукова бібліотека ЗНУ каталог: <http://ebooks.znu.edu.ua/ufd/index.php>
2. Бібліотека українських підручників: <https://pidruchniki.com/psihologiya/>
3. Електронна бібліотека НАПН України : <http://lib.iitta.gov.ua/>
4. Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України «Актуальні проблеми психології»: <http://www.appsychology.org.ua/index.php/ua/>
5. Науковий журнал «Психологічний часопис» Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України:<http://www.apsijournal.com/index.php/psyjournal/about>
6. Наукові видання Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України, підготовлені за результатами фундаментальних досліджень (доступні для завантаження в форматі PDF) :<http://inpsy.naps.gov.ua/info/273/>
7. Наукометричні фахові видання з психології: <http://inpsy.naps.gov.ua/info/272/>
8. Сайт Інституту соціальної та політичної психології НАПН України: <http://ispp.org.ua>
9. Національна бібліотека України. імені В. І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>
10. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В.О. Сухомлинського :<http://dnpb.gov.ua/ua/>